

**ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА РАДА
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА
ІМЕНІ ЛЕОНІДА ЮЗЬКОВА**

ЗАТВЕРДЖЕНО
Рішення вченої ради університету
25 червня 2026 року,
протокол № 13.

Т.в.о. ректора, голова вченої ради
університету, доктор юридичних наук,
професор

Олег ОМЕЛЬЧУК

25 червня 2026 року

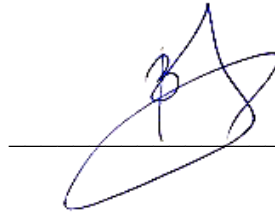
М.П.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«ПОРІВНЯЛЬНЕ КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО УКРАЇНИ ТА ДЕРЖАВ
ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ»
для підготовки на другому освітньому рівні
здобувачів вищої освіти ступеня магістра
за спеціальністю D8 Право
галузі знань D Бізнес, адміністрування та право
Освітня програма «Магістр права»**

м. Хмельницький
2026

РОЗРОБНИК:

Професор кафедри кримінального
права та процесу,
доктор юридичних наук, професор
17 червня 2026 року

Віктор НАЛУЦИШИН

СХВАЛЕНО

Рішення кафедри кримінального права та процесу
17 червня 2026 року, протокол № 16

Завідувач кафедри,
кандидат юридичних наук, доцент
17 червня 2026 року

Сергій КРУШИНСЬКИЙ

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньої програми
18 червня 2026 року

Сергій КРУШИНСЬКИЙ

Декан юридичного факультету,
кандидат юридичних наук, доцент
18 червня 2026 року

Віктор ЗАХАРЧУК

Рішення методичної ради університету
18 червня 2026 року, протокол № 8.

Голова методичної ради університету,
кандидатка наук з державного
управління, доцентка
18 червня 2026 року

Ірина КОВТУН

Обліковий обсяг програми – 1,15 ум.др.арк.

ЗМІСТ

		Стор.
1.	Опис навчальної дисципліни	4
2.	Програмні компетентності і заплановані результати навчання	5
3.	Програма навчальної дисципліни	6
4.	Структура вивчення навчальної дисципліни	8
4.1.	Тематичний план навчальної дисципліни	8
4.2.	Аудиторні заняття	9
4.3.	Самостійна робота студентів	9
5.	Методи навчання та контролю	10
6.	Схема нарахування балів	10
7.	Рекомендовані джерела	11
7.1.	Нормативно-правові акти та судова практика	11
7.2.	Література	12
8.	Інформаційні ресурси в Інтернеті	18

1. Опис навчальної дисципліни

1. Шифр і назва галузі знань	– D Бізнес, адміністрування та право
2. Код і назва спеціальності	– D8 Право
3. Назва спеціалізації	– немає
4. Назва дисципліни	– Порівняльне кримінальне право Україна та держав Європейського Союзу
5. Тип дисципліни	– вибіркова
6. Освітній рівень, на якому вивчається дисципліна	– другий
7. Ступінь вищої освіти, що здобувається	– магістр
8. Загальний обсяг вивчення дисципліни (кредитів ЄКТС / годин)	– 3 / 90
9. Форма семестрового контролю	– залік
10. Місце дисципліни в логічній схемі:	
1) попередні дисципліни	– Теорія і практика кримінально-правової кваліфікації
2) супутні дисципліни	– немає
3) наступні дисципліни	– немає
4) дисципліна пов'язана з такими вибілковими дисциплінами	– Міжнародне кримінальне право Теорія і практика кримінально-процесуального доказування Судова експертологія Особливі порядки кримінального провадження Теорія і практика застосування заходів кримінально-правового характеру Змагальні засади кримінального судочинства Перегляд судових рішень у кримінальному провадженні Судовий контроль
11. Мова вивчення дисципліни	– українська

2. Програмні компетентності і заплановані результати навчання

Програмні компетентності, які здобуваються під час вивчення навчальної дисципліни	Загальні компетентності ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; ЗК 3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел; ЗК 6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність); ЗК 7. Здатність приймати обґрунтовані рішення; ЗК 8. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань); ЗК 9. Здатність працювати в міжнародному контексті. Спеціальні компетентності СК 1. Здатність застосовувати принципи верховенства права для розв'язання складних задач і проблем, у тому числі, у ситуаціях правової невизначеності; СК2 Здатність аналізувати та оцінювати вплив правової системи Європейського Союзу на правову систему України; СК 3. Здатність аналізувати та оцінювати вплив Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практики Європейського суду з прав людини на розвиток правової системи та правозастосування в Україні; СК4 Здатність оцінювати взаємодію міжнародного права та міжнародних правових систем з правовою системою України; СК 5. Здатність використовувати сучасні правові доктрини та принципи у правотворчості та в процесі застосовування інститутів публічного і приватного права, а також кримінальної юстиції; СК 7. Здатність застосовувати знання та розуміння основних засад (принципів) та процедур судочинства в Україні; СК 13. Здатність доносити до фахівців і нефахівців у сфері права інформацію, ідеї, зміст проблем та характер оптимальних рішень з належною аргументацією; СК 15. Здатність самостійно готувати проекти актів правозастосування, враховуючи вимоги щодо їх законності, обґрунтованості та вмотивованості.
Програмні результати навчання	РН 1. Оцінювати природу та характер суспільних процесів і явищ, і виявляти розуміння меж та механізмів їх правового регулювання; РН 2. Співвідносити сучасну систему цивілізаційних цінностей з правовими цінностями, принципами та професійними етичними стандартами; РН 3. Проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, цифрові, статистичні, тестові та інші, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження; РН 6. Обґрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи; РН 7. Дискутувати зі складних правових проблем, пропонувати і обґрунтовувати варіанти їх розв'язання; РН 9. Генерувати нові ідеї та використовувати сучасні технології у наданні правничих послуг; РН 10. Аналізувати взаємодію міжнародного права та міжнародно-правових систем з правовою системою України на основі усвідомлення основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування права; РН 11. Використовувати передові знання і методики у процесі правотворення та правозастосування інститутів публічного та приватного права і

	кримінальної юстиції; РН 12. Проводити порівняльно-правовий аналіз окремих інститутів права різних правових систем, враховуючи взаємозв'язок правової системи України з правовими системами Ради Європи та Європейського Союзу; РН 13. Аналізувати та оцінювати практику застосування окремих правових інститутів; РН16 Брати продуктивну участь у розробці проектів нормативноправових актів, обґрунтовувати суспільну обумовленість їх прийняття, прогнозувати результати їх впливу на відповідні суспільні відносини; РН 17. Інтегрувати необхідні знання та розв'язувати складні задачі правозастосування у різних сферах професійної діяльності.

3. Програма навчальної дисципліни

Тема 1.Поняття порівняльного кримінального права, його предмет та значення. Джерела кримінального права України та держав Європейського Союзу.

Поняття порівняльного кримінального права, його предмет і метод, значення. Кримінально-правова система, її поняття та структура. Різноманітність та типи кримінально-правових систем: романо-германська (континентальна), англо-американська, соціалістична, традиційно-релігійна (мусульманська). Їх основні риси та особливості. Основні тенденції розвитку сучасного кримінального права. Загальна характеристика джерел кримінального права України та в країнах романо-германської правової системи. Дія кримінального закону у часі та просторі, принципи його дії: територіальний, громадянства, реальний, універсальний. Зворотня дія закону. Екстрадиція.

Тема 2. Поняття, ознаки та кваліфікація кримінальних правопорушень (злочинних діянь) у кримінальному праві України та держав Європейського Союзу. Склад кримінального правопорушення (злочину), його зміст, види, функції та значення.

Поняття кримінального правопорушення (злочинного діяння), його ознаки. Класифікація кримінальних правопорушень (злочинних діянь) та її критерії. Поділ злочинного діяння (кримінального правопорушення) на злочин та проступок у країнах романо-германської правової системи. Об'єктивні ознаки кримінального правопорушення (злочинного діяння). Об'єкт, його види, значення. Об'єктивна сторона, її зміст та конструкції. Діяння у кримінальному праві та його наслідки. Суб'єктивні ознаки злочинного діяння. Суб'єкт злочинного діяння. Фізичні та юридичні особи як суб'єкти кримінальної відповідальності. Спеціальний суб'єкт злочинного діяння. Вік, з якого може наступати кримінальна відповідальність («загальний», «знижений», «абсолютний»). Обмежена осудність, її значення. Особливості та види відповідальності юридичних осіб у кримінальному праві. Суб'єктивна сторона. Концепції вини в кримінальному праві. Поняття, форми і види вини. Умисел та необережність як форми вини, їх види. Форми вини в країнах романо-германської системи кримінального права.

Тема 3. Стадії вчинення умисного злочинного діяння у кримінальному праві України та зарубіжних держав.

Стадії вчинення кримінального правопорушення (злочинного діяння): поняття, ознаки, види. Готування до кримінального правопорушення (злочинного діяння): поняття та ознаки. Замах на кримінальне правопорушення (злочинне діяння) та його види. Відмежування замаху на кримінальне правопорушення (злочинне діяння) від готування до кримінального правопорушення (злочинного діяння). Вирішення питань караності за готування та замах на кримінальне правопорушення (злочинне діяння). Караність попередньої злочинної діяльності в якості самостійного («усіченого») кримінального правопорушення. Добровільна відмова, її

поняття, ознаки та правові наслідки. Дійове каяття, його значення для кримінальної відповідальності та призначення покарання.

Тема 4. Співучасть у кримінальному правопорушенні в кримінальному праві України та держав Європейського Союзу.

Поняття та ознаки співучасті в кримінальному праві. Об'єктивні та суб'єктивні ознаки співучасті. Підходи до визначення поняття співучасті в кримінальному праві країн англо-американської та романо-германської систем кримінального права. *Види співучасників.* Поняття та види виконавця кримінального правопорушення. Інші співучасники (організатор, підбурювач, пособник). Види пособництва. *Форми співучасті.* Співвиконавство та співучасть у широкому розумінні слова. *Відповідальність співучасників кримінального правопорушення (злочинного діяння):* підстава та межі. *Причетність до кримінального правопорушення (злочинного діяння):* її види, відмінність від співучасті.

Тема 5. Обставини, що виключають злочинність діяння в кримінальному праві України та зарубіжних державах.

Поняття та система обставин, що виключають злочинність діяння. Поділ обставин: що виключають протиправність та що виключають вину. *Необхідна оборона*, її законодавче конструювання в кримінальному праві різних зарубіжних держав. Умови правомірності необхідної оборони, відповідальність за перевищення її меж. *Крайня необхідність:* законодавча регламентація та умови правомірності, відповідальність за перевищення її меж. Інші обставини, що виключають злочинність діяння: затримання особи, що вчинила злочин, виконання наказу або розпорядження, фізичний чи психічний примус, виправданий ризик та ін.

Тема 6. Покарання та інші заходи кримінально-правового впливу в кримінальному праві України та держав Європейського Союзу.

Поняття, ознаки та мета покарання. Різноманітність підходів до визначення поняття і мети покарання в кримінальному праві зарубіжних держав. Закріплення мети покарання крім КК і в Конституції (Іспанія, Італія), КПК (Франція). Основні теорії покарання: абсолютні, відносні та змішані (ФРН); відплати, виправлення та залякування для попередження злочинів (превенція: загальна та спеціальна) у країнах англо-американської правової системи. *Система покарань.* Поділ покарань на основні, додаткові та змішані. Визначення підсистем покарання щодо: неповнолітніх, військовослужбовців, юридичних осіб. Окремі види покарань. Міжнародно-правові рекомендації щодо застосування смертної кари (резолюція Генеральної Асамблеї ООН 18.12.2007 р.). Позбавлення волі (пожиттєво, на визначений строк, арешт) та штраф (його види та розміри, можливість заміни штрафу позбавленням волі) як основні види покарання. Інші альтернативні позбавленню волі покарання (конфіскація майна (загальна та спеціальна); різні види позбавлення прав: позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю, позбавлення політичних або цивільних прав, позбавлення права керувати транспортним засобом, призупинення майнових та сімейних прав (інтердикт) та ін. Особливості покарань щодо юридичних осіб (штраф, конфіскація майна, ліквідація та ін.).

Інші заходи кримінально-правового характеру (заходи безпеки), поняття, відмежування від покарання. Превентивний кримінально-правовий вплив. Окремі види «заходів безпеки (виправлення)» у кримінальному праві романо-германської правової системи. Види заходів безпеки та виправлення, що пов'язані з позбавленням волі та що не пов'язані з позбавленням волі.

Інститут пробації. Інші заходи кримінально-правового характеру в кримінальному законодавстві України.

Тема 7. Загальна характеристика системи Особливої частини кримінального права України та інших держав континентальної Європи.

Особлива частина як система кримінально-правових інститутів та норм, що визначають поняття та ознаки конкретних видів злочинних діянь і покарань за їх вчинення в сучасному кримінальному праві. Поняття, критерії побудови, структура та значення Особливої частини. Зв'язок норм Особливої частини з нормами Загальної частини.

Тема 8. Кримінальна відповідальність за окремі види кримінальних правопорушень (злочинних діянь) в Україні та державах Європейського Союзу.

Кримінальна відповідальність за окремі види кримінальних правопорушень (злочинних діянь). Загальна характеристика, особливості національної кримінально-правової регламентації. *Злочинні діяння проти особи.* Злочинні діяння проти життя та здоров'я особи. Злочинні діяння проти волі особи. Злочинні діяння проти статевої свободи та статевої недоторканності особи. Злочинні діяння проти політичних та інших прав і свобод людини і громадянина. *Кримінальні правопорушення проти власності, комп'ютерні, господарські та екологічні злочинні діяння за кримінальним законодавством держав континентальної Європи.* Злочинні діяння проти безпеки, громадського порядку, релігії, моральності, здоров'я населення. Злочинні діяння у публічній сфері. Злочинні діяння проти безпеки держави. Кримінальні правопорушення проти порядку управління. Службові (посадові) злочинні діяння. Злочинні діяння проти правосуддя. Військові злочинні діяння. Злочинні діяння проти міжнародного правопорядку.

4. Структура вивчення навчальної дисципліни

4.1. Тематичний план навчальної дисципліни

№ теми	Назва теми	Кількість годин											
		Денна форма навчання						Заочна форма навчання					
		Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
			Лекції	Сем. (прак).	Лабор.	Ін.зав.	СРС		Лекції	Сем. (прак).	Лабор.	Ін.зав.	СРС
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1.	Поняття порівняльного кримінального права, його предмет та значення. Джерела кримінального права України та держав Європейського Союзу.	10	2	2	–	–	6	10	0,5	0,5	–	–	9
2.	Поняття, ознаки та кваліфікація кримінальних правопорушень (злочинних діянь) у кримінальному праві України та держав Європейського Союзу. Склад кримінального правопорушення, його зміст, види, функції та значення.	10	2	2	–	–	6	10	1	1	–	–	8

3.	Стадії вчинення умисного злочинного діяння у кримінальному праві України та зарубіжних держав.	10	2	2	–	–	6	10	0,5	0,5	–	–	9
4.	Співучасть у кримінальному правопорушенні в кримінальному праві України та держав Європейського Союзу.	12	2	2	–	–	8	12	1	1	–	–	10
5.	Обставини, що виключають злочинність діяння в кримінальному праві України та зарубіжних державах.	10	2	2	–	–	6	10	1	0,5	–	–	8,5
6.	Покарання та інші заходи кримінально-правового впливу в кримінальному праві України та держав Європейського Союзу.	12	2	2	–	–	8	12	1	1	–	–	10
7.	Загальна характеристика системи Особливої частини кримінального права України та інших держав континентальної Європи.	10	2	2	–	–	6	10	1	0,5	–	–	8,5
8.	Кримінальна відповідальність за окремі види кримінальних правопорушень (злочинних діянь) в Україні та державах Європейського Союзу.	16	4	4	–	–	8	16	4	1	–	–	11
	Усього годин:	90	18	18	–	–	54	90	10	6	–	–	74

4.2. Аудиторні заняття

4.2.1. Аудиторні заняття (лекції, семінарські (практичні) заняття) проводяться згідно з темами та обсягом годин, передбачених тематичним планом.

4.2.2. Плани лекцій з передбачених тематичним планом тем визначаються в силабусі навчальної дисципліни.

4.2.3. Плани семінарських (практичних) занять з передбачених тематичним планом тем, засоби поточного контролю знань визначаються в силабусі навчальної дисципліни.

4.3. Самостійна робота студентів

4.3.1. Самостійна робота студентів денної форми навчання включає опрацювання завдань до кожної теми та виконання індивідуальних завдань.

4.3.2. Самостійна робота студентів заочної форми навчання включає опрацювання завдань до кожної теми та виконання письмових контрольних робіт.

4.3.3. Завдання для самостійної роботи студентів, а також порядок здобуття балів за самостійну роботу визначаються в силабусі навчальної дисципліни.

5. Методи навчання та контролю

Під час лекційних занять застосовуються:

- 1) традиційний усний виклад змісту теми;
- 2) слайдова презентація.

На семінарських та практичних заняттях застосовуються:

- дискусійне обговорення проблемних питань;
- вирішення ситуаційних завдань;
- повідомлення про виконання індивідуальних завдань.

Поточний контроль знань студентів з навчальної дисципліни проводиться у формах:

- 1) усне або письмове (у тому числі тестове) бліц-опитування студентів щодо засвоєння матеріалу попередньої лекції;
- 2) усне або письмове (у тому числі тестове) опитування на семінарських заняттях;
- 3) захист підготовленого публічного виступу.

Підсумковий семестровий контроль проводиться у формі усного заліку. Структура екзаменаційного (залікового) білету включає 2 теоретичних питання.

У випадку необхідності проведення заліку онлайн, він проводиться у формі тестування із застосуванням комп'ютерних технологій в режимі реального часу.

6. Схема нарахування балів

6.1. Нархування балів студентам з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до такої схеми:

6.2. Обсяг балів, здобутих студентом під час лекцій, семінарських занять, самостійної роботи студентів визначаються в силабусі навчальної дисципліни.

7. Рекомендовані джерела

7.1. Нормативно-правові акти та судова практика

1. Конституція України від 28 червня 1996 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text>.
2. Кримінальний кодекс України (редакція від 15.04.2026 року). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>
3. Кримінальний кодекс Республіки Італія. URL: <https://www.altalex.com/documents/codici-altalex/2014/10/30/codice-penale>
4. Кримінальний кодекс Республіки Чехія. URL: http://www.legislationline.org/download/action/download/id/6370/file/Czech%20Republic_CC_2009_am2011_en.pdf
5. Кримінальний кодекс Республіки Угорщина. URL: http://www.legislationline.org/download/action/download/id/5619/file/Hungary_Criminal_Code_of_2012_en.pdf
6. Кримінальний кодекс Республіки Румунія. URL: <http://www.legislationline.org/documents/section/criminal-codes/country/8>
7. Кримінальний кодекс Латвійської Республіки. URL: <https://likumi.lv/ta/en/id/88966-the-criminal-law>
8. Кримінальний кодекс Естонської Республіки. URL: <https://www.riigiteataja.ee/en/eli/522012015002/consolide>
9. Кримінальний кодекс Республіки Словенія. URL: http://www.legislationline.org/download/action/download/id/3773/file/Slovenia_CC_2008_en.pdf
10. Кримінальний кодекс Республіки Болгарія. URL: <http://www.legislationline.org/documents/section/criminal-codes/country/39>
11. Кримінальний кодекс Литовської Республіки. URL: <http://www.lithuanialaw.com/lithuanian-criminal-code-495> <http://zakon.rada.gov.ua/>
12. Кримінальний кодекс Королівства Нідерланди. URL: <http://www.legislationline.org/documents/section/criminal-codes/country/12>
13. Кримінальний кодекс Королівства Данія. URL: <http://www.legislationline.org/documents/section/criminal-codes/country/34>
14. Кримінальний кодекс Королівства Бельгія. URL: https://issuu.com/ethics360/docs/penal_code_belgium
15. Кримінальний кодекс Королівства Швеція. URL: <http://www.government.se/contentassets/5315d27076c942019828d6c36521696e/swedish-penal-code.pdf>
16. Кримінальний кодекс Республіки Фінляндія. URL: <https://www.finlex.fi/en/laki/kaannokset/1889/en18890039.pdf>
17. Кримінальний кодекс Республіки Словаччина. URL: <http://www.legislationline.org/documents/section/criminal-codes/country/4>
18. Кримінальний кодекс Республіки Хорватія. URL: http://www.legislationline.org/download/action/download/id/4283/file/Croatia_Criminal_code_a_m2003_en.pdf
19. Кримінальний кодекс Великого Герцогства Люксембург. URL: http://www.legislationline.org/download/action/download/id/6406/file/Luxembourg_Criminal_Code_am2016_fr.pdf
20. Кримінальний кодекс Республіки Мальта. URL: http://www.legislationline.org/download/action/download/id/6552/file/Malta_Criminal_Code_a_m2016_en.pdf
21. Станіч В. С. Кримінальний кодекс Королівства Іспанія / під ред.

- В. Л. Менчинського. Переклад на українську мову О. В. Лішевської. К. : ОВК, 2016. 284 с.
22. Станіч В. С. Кримінальний кодекс Республіки Польща/ під ред. В. Л. Менчинського. Переклад на українську мову В. С. Станіч – К. : ОВК, 2016. – 138 с.
23. Станіч В. С. Кримінальний кодекс Французької Республіки / під ред. В. Л. Менчинського. Переклад на українську мову – К. І. Мазуренко. К. : ОВК, 2017. 348 с.
24. Кримінальний кодекс Чеської Республіки/ Переклад на українську мову – О. В. Коротюк.- К.: ОВК, 2020. 264 с.
25. Кримінальний кодекс Республіки Болгарія / О. В. Коротюк. – К. : ОВК, 2024. – 294 с.
26. Антонюк Н. О., Новаковська І. Ю. Правові висновки об'єднаної та Великої палат у кримінальній юрисдикції. Київ: Алерта, 2024. 212 с.
27. Кримінальний кодекс України. Окремі думки суддів. Постатейні матеріали. Станом на 01 березня 2024 р. : наук.-практ. посіб. / уклад.: А. В. Столітній, С. В. Шмаленя, М. С. Туркот, М. І. Снігар ; за заг. ред. д.ю.н., проф. А. В. Столітнього; Київ: Норма права, 2024. 1080 с.
28. Кримінальне право : науково-експертні висновки / Вид. 3-тє, виправ. та доп. / За ред. д-ра юрид. наук, проф. П.С. Берзіна. Київ: Алерта, 2025. 848 с.
29. Правові позиції Європейського суду з прав людини: аналітичний огляд / О.М. Дроздов, О.В. Дроздова; за заг. ред. О.М. Дроздова, М.С. Ковтун, В.І. Ковтуна. Харків: Фактор, 2018. 624 с.
30. Скрипник Д.О. Правові позиції Верховного Суду в кримінальному провадженні: монографія / за наук. ред. В.К. Волошина. Київ: Алерта, 2024. 232 с.

7.2. Література

1. Актуальні проблеми кримінального законодавства України та практики його застосування: монографія / В.Я. Тацій, В.І. Борисов, Л.М. Демидова та ін.; за заг ред. В.Я. Тація, В.І. Борисова, Л.М. Демидової. Х.:Право, 2017. 400 с.
2. Андрушко П. П. Джерела кримінального права України: поняття, види / П. П. Андрушко // Право України. 2011. № 9. С. 25-41.
3. Андрушко А. В. Кримінальна відповідальність за незаконне поміщення в заклад з надання психіатричної допомоги: монографія. Ужгород: РІК-У, 2019. 228 с.
4. Андрушко А. В. Система злочинів проти свободи, честі та гідності особи за законодавством зарубіжних держав: порівняльно-правове дослідження. Порівняльно-аналітичне право. № 1, 2020. С. 412-421.
5. Андрушко А.В. Порівняльний аналіз законодавства зарубіжних держав про кримінальну відповідальність за насильницьке зникнення // Аналітично-порівняльне правознавство. 2022. № 1. С. 308–319. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/acbf6f1b-b865-49f4-88ff-c601a2efdcc8/content>
6. Бантишев О. Ф., Бантишева О. О. Огляд статей Кримінального кодексу України, які передбачають відповідальність за кримінальні правопорушення, що не мають строків давності: монографія. Київ: Юрінком Інтер, 2025. 100 с.
7. Бантишев О. Ф., Остроухов В. В., Голотін С. І. Відповідальність за кримінальні правопорушення, що вчиняються на релігійному підґрунті в умовах воєнного стану: практ. посіб. Київ: Юрінком Інтер, 2025. 80 с.
8. Бантишев О. Ф., Бантишева О. О. Віктимна злочинність. Кримінальні правопорушення проти життя та здоров'я особи: монографія. Київ: Юрінком Інтер, 2025. 100 с.
9. Берзін П. С. Злочинні наслідки: поняття, основні різновиди, кримінально-правове значення / П. С. Берзін. Київ: Вид. дім. «Дакор», 2009. 736 с.
10. Берзін П.С. Поведінка людини в кримінальному праві, кримінальне правопорушення та склад кримінального правопорушення: навч. посіб. Київ: Алерта, 2023. 558 с.

11. Бурдін В. М. Особливості кримінальної відповідальності неповнолітніх в Україні / В. М. Бурдін. Київ: Атіка, 2005. 240 с.
12. Буряк К.М. Злочини проти професійної діяльності журналістів в Україні: кримінально-правове та кримінологічне дослідження : монографія. За загальною редакцією Н.С. Юзікової; Міністерство освіти і науки України, Дніпровський гуманітарний університет. Дніпро: Т.К. Середняк, 2018. 249 с.
13. Боровенко В. М. Українське кримінальне право. Загальна частина. Наочний посібник: структурно-логічні схеми. Київ: Юрінком Інтер, 2025. 232 с.
14. Військові злочини за законодавством України. Загальні поняття, відмежування понять військовий та воєнний злочин, кримінально-правова характеристика, нормативноправове забезпечення, особливості правозастосування під час воєнного стану, актуальна судова практика. / укл.: Коропатнік І. М., Микитюк М. А., Павлюк О. О., Петков С. В. Київ. ВД «Професіонал», 2023. 550 с.
15. Вбивства на замовлення: історична довідка, правова характеристика кримінального правопорушення, попередження та розкриття, правові позиції Верховного Суду / За заг. ред. Копотуна І. М. Київ. ВД «Професіонал», 2024. 438 с.
16. Грищук В. К. Поняття, предмет, методи, завдання, функції, система, джерела та принципи українського кримінального права / В. К. Грищук. Львів: Львів. держ. ун-т внутр. справ, 2009. 122 с.
17. Грищук В. К. Філософсько-правове розуміння відповідальності людини / В. К. Грищук. Хмельницький: Хмельниц. ун-т упр. та права, 2012. 736 с.
18. Грищук В. К. Кримінальна відповідальність юридичних осіб: порівняльно-правове дослідження / В. К. Грищук, О. Ф. Пасека. Львів: Львів. держ. ун-т внутр. справ, 2013. 248 с.
19. Грищук В.К. Вибрані наукові праці: у 4-х кн. Книга 1./ Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова. Хмельницький: Видавництво ХУУП імені Леоніда Юзькова, 2025. 985 с.
20. Гумін О.М. Шахрайство у сучасному законодавстві деяких зарубіжних країн. Електронне наукове видання «Аналітично-порівняльне правознавство». 2023/04. С. 456-460. URL: <https://app-journal.in.ua/wp-content/uploads/2023/04/81.pdf>
21. Демидова Л.М. Кримінально-правова охорона національної безпеки України: терористичний акт : монографія; за заг. ред. Л.М. Демидової. Харків : Право, 2021. 400 с.
22. Дудоров О.О., Хавронюк М.І. Відповідальність за домашнє насильство і насильство за ознакою статі (науково-практичний коментар новел Кримінального кодексу України) / за ред. М. І. Хавронюка. К.: Ваіте, 2019. 288 с.
23. Житний О. О. Кримінальне право України в міжнародному вимірі (порівняльно-правовий аналіз): монографія / О. О. Житний. Харків: Одиссей, 2013. 376 с.
24. Засади звільнення від покарання за кримінальним правом України : монографія / Горох О. П., Коломієць С. С. Київ : Видавництво «Норма права», 2025. 312 с.
25. Зінченко І. О. Співучасть у злочині за кримінальним правом України та Англії: порівняльно-правовий аспект / І. О. Зінченко // Вісн. Нац. ун-ту «Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого». Серія: Економ. теорія та право. № 3 (14). 2013. С. 205-216.
26. Злочини проти власності: правова кваліфікація і методика розслідування / Хавронюк М.І., Дудоров О.О., Луцик В.В., Задоя К.П., Карчевський М.В. Київ: Дакор, 2019. 448 с.
27. Злочини проти основ національної безпеки України: кримінально-правова кваліфікація в умовах війни (науково-практичний коментар) / за заг. ред. С.А. Наумюка. Київ: Алерта, 2024. 378 с.
28. Злочини у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів і прекурсорів, що вчиняють злочинні організації: кримінологічна характеристика та запобігання : монографія / за наук. ред. А. А. Вознюка. Київ : Видавництво «Норма права», 2025. 272 с.
29. Кваліфікація та розслідування кримінальних правопорушень проти журналістів : практ. посіб. / [А. А. Вознюк, Р. О. Мовчан, А. О. Антошук та ін.]. Київ: Норма права,

2024. 114 с.

30. Кваліфікація та розслідування погрози або насильства щодо працівника правоохоронного органу : практич. посіб. / А. А. Вознюк, В. П. Беленок, М. А. Грига, О. Ю. Дрозд, С. В. Кобець, В. В. Арешонков. Київ, Норма права, 2024. 138 с.

31. Кваша О. О. Співучасть у злочині: структура та відповідальність / О. О. Кваша. Луганськ : Ред.-вид. від. Луган. держ. ун-ту внутр. справ ім. Е. О. Діденка, 2013. 560 с.

32. Кваліфікація та розслідування порушення законів і звичаїв війни : наук.-практич. посіб. / А. А. Вознюк, І. В. Жук, О. В. Таран, С. С. Чернявський та ін.; за заг. ред. М. С. Цуцкірідзе, В. В. Чернея, А. А. Вознюка. Київ : Норма права, 2023. 320 с.

33. Кваліфікація окремих кримінальних правопорушень проти воєнної безпеки України : навчальний посібник / А.Є. Фоменко, О.С. Юнін, В.С. Березняк, В.В. Шаблистий та ін. Київ : Алерта, 2023. 532 с.

34. Колодін Д. О., Федоров В. А. Відповідальність за злочини у сфері виборчих прав за законодавством ФРН та України: порівняльна характеристика. Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки. № 1, 2020. С. 196-201.

35. Кривоченко Л. М. Класифікація злочинів за ступенем тяжкості у Кримінальному кодексі України / Л. М. Кривоченко. Київ: Юрінком Інтер, 2010. 120 с.

36. Кримінальний проступок у доктрині та законодавстві: монографія / за заг. ред. В. О. Тулякова. Одеса: Юрид. літ., 2012. 424 с.

37. Коломійчук В.О. Правові засади кримінальної відповідальності та протидії рейдерству в Україні: монографія. Київ: Юрінком Інтер, 2025. 236 с.

38. Кримінальний кодекс України. Окремі думки суддів. Постатейні матеріали. Станом на 01 березня 2024 р. : наук.-практич. посіб. / уклад.: А. В. Столітній, С. В. Шмаленя, М. С. Туркот, М. І. Снігар ; за заг. ред. д.ю.н., проф. А. В. Столітнього; Київ: Норма права, 2024. 1080 с.

39. Кримінальні правопорушення проти довкілля (основні положення кримінально-правової характеристики) : навчальний посібник / О. О. Дудоров, Д. В. Каменський, Р. О. Мовчан, Є. О. Письменський / за ред. О. О. Дудорова, Р. О. Мовчана. Київ: Норма права, 2024. 468 с.

40. Кримінально-правова охорона інформаційної безпеки в Україні: монографія / [В. І. Борисов, О. О. Пащенко, Д. П. Євтеєва та ін.] ; за заг. ред. В. І. Борисова, О. О. Пащенко ; НДІ вивч. проблем злочинності ім. акад. В. В. Сташиса Нац. акад. прав. наук України. Харків : Право, 2024. 328 с.

41. Кримінально-правова охорона адвокатської діяльності в Україні: монографія / М. Г. Коротюк, за заг. ред. О. П. Рябчинської. К.: ОВК, 2025. 334 с.

42. Кримінально-правова охорона основ національної безпеки України : навч. посібник / О. А. Чуваков ; Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова. Одеса : Фенікс, 2025. 156 с.

43. Кримінально-правова характеристика діяння відмова свідка від давання показань або відмова експерта чи перекладача від виконання покладених на них обов'язків (ст. 385 КК України): [монографія] / І. О. Харь, О. І. Ольховенко ; [за заг. ред. В. К. Матвійчука] ; "Київ. ін-т інтелект. власності та права Нац. ун-ту "Одес. юрид. акад.". Київ : Ліра-К, 2022. 203 с.

44. Кваліфікація окремих кримінальних правопорушень проти воєнної безпеки України : навчальний посібник / А.Є. Фоменко, О.С. Юнін, В.С. Березняк, В.В. Шаблистий та ін. Київ : Алерта, 2023. 532 с.

45. Колабораційна діяльність: загальні засади кримінально-правової кваліфікації : практич. poradник / О. О. Буряк, О. І. Букреєв, Д. О. Олейніков, М. В. Членов / за заг. ред. засл. юриста України А. З. Швеця. Харків: Право, 2022. 98 с.

46. Красницький І. В. Кримінальна відповідальність як інститут кримінального права Франції та України: порівняльний аналіз: монографія. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2008. 232 с.

47. Кримінальна відповідальність за злісне невиконання обов'язків по догляду за дитиною або за особою, щодо якої встановлена опіка чи піклування: монографія / В. Р. Філіпенко. Харків : Право, 2023. 328 с.

48. Кримінально-правова характеристика діяння порушення недоторканності приватного життя (ст. 182 КК України): [монографія] / В. К. Матвійчук, В. В. Матвійчук ; Київ. ін-т інтелект. власності та права Нац. ун-ту "Одес. юрид. акад.". Київ : Ліра-К, 2022. 230 с.
49. Кримінально-правова охорона свободи договору: монографія / Н. О. Антонюк, О. А. Гринишин. Київ: Правова Єдність : Алерта, 2020. 246 с.
50. Кримінально-правова характеристика проектування чи експлуатації споруд без систем захисту довкілля: монографія / П. А. Воробей та ін.; Київ. ін-т інтелект. власності та права Нац. ун-ту "Одес. юрид. акад.". Київ : Юрінком Інтер, 2022. 203 с.
51. Кримінально-правова охорона об'єктів електронних комунікацій : монографія. Київ : 7БЦ, 2022. 304 с.
52. Кримінальна відповідальність за завідомо неправдиве повідомлення про вчинення злочину : монографія / Ю. В. Калініченко. Харків : Право, 2018. 256 с.
53. Кримінальні правопорушення, що вчиняються персоналом колонії у сфері виконання покарань України: кримінологічна характеристика та заходи запобігання: монографія / [О. А. Шляховський та ін.] ; Нац. ун-т "Львів. політехніка", Закл. вищ. освіти "Львів. ун-т бізнесу та права". Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2022. 562 с.
54. Кримінально-правова характеристика діяння відмова свідка від давання показань або відмова експерта чи перекладача від виконання покладених на них обов'язків (ст. 385 КК України): [монографія] / І. О. Харь, О. І. Ольховенко ; [за заг. ред. В. К. Матвійчука]; "Київ. ін-т інтелект. власності та права Нац. ун-ту "Одес. юрид. акад.". Київ : Ліра-К, 2022. 203 с.
55. Кримінально-правова охорона національної безпеки України: кримінальна відповідальність за ухилення від проходження служби цивільного захисту в особливий період чи у разі проведення цільової мобілізації : монографія / Л.М. Демидова, В.В. Назарчук ; за заг. ред. Л.М. Демидової. Харків : Право, 2019. 400 с.
56. Кримінальна відповідальність за втручання в діяльність працівника правоохоронного органу, працівника державної виконавчої служби, приватного виконавця : монографія / І. М. Чуб ; [наук. ред. В. І. Тютюгін]. Харків: Право, 2017. 232 с.
57. Кримінальне право зарубіжних країн : навч.-метод. посіб. / Е. Е. Кузьмін ; передмова Є. Л. Стрельцова. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2018. 96 с.
58. Кримінально-правова охорона національної безпеки України: терористичний акт: монографія / Л. М. Демидова, О. С. Попович; за заг. ред. Л.М. Демидової. Харків : Право, 2021. 400 с.
59. Кримінальна відповідальність за незаконний обіг транспортних засобів: монографія / В. М. Козак ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків : Право, 2022. 207 с.
60. Кримінальне право України (у питаннях та відповідях) : навч. посіб. / [О. М. Литвинов, Ю. В. Орлов, В. П. Ємельянов та ін.]; за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. Ю. В. Орлова ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків: ХНУВС, 2023. – 520 с. URL: <https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/1d4c50f7-423b-4610-a992-88aa35cb0af9/content>
61. Кримінальне право. Загальна частина (Українсько-європейські студії): підручник: у 2 книгах / за ред. О. О. Дудорова, А. А. Стрижевської. Книга 1. Вступ до кримінального права України. Вчення про кримінальне правопорушення. Київ: Видавництво «Норма права», 2025. 824 с.
62. Кримінальне право. Загальна частина (Українсько-європейські студії): підручник: у 2 книгах / за ред. О. О. Дудорова, А. А. Стрижевської. Книга 2. Вчення про заходи кримінально-правового впливу. Загальна частина кримінального права європейських держав. Київ: Видавництво «Норма права», 2025. 788 с.
63. Кримінальне право України. Загальна частина: підручник / за заг. ред. В. М. Бурдіна, В. І. Маркіна. Київ: Юрінком Інтер, 2025. 1148 с.
64. Кримінальне право України. Особлива частина. Альбом схем : навчальний посібник / О. В. Авраменко, С. Я. Бурда, І. Б. Газдайка-Василишин та ін.; за ред.

М. В. Карчевського. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2024. 616 с.

65. Лейленд Пітер. Кримінальне право: Злочин, покарання, судочинство (англійський підхід) / Пітер Лейленд. Київ: Основи, 1996. 207 с.

66. Лень В. В. Осудність у кримінальному праві і законодавстві: монографія / В. В. Лень; передм. Ю. М. Антоняна. Дніпропетровськ: Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ; Ліра ЛТД, 2008. 180 с.

67. Манжул І. В. Інститут кримінального проступку у законодавстві зарубіжних країн. *Наукові записки. Серія : Право.* 2022. Вип. 12. С. 195–200. URL: <https://pravo.cusu.edu.ua/index.php/pravo/article/view/141/126>

68. Марін О. Відповідальність за кримінальні правопорушення у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної із наданням публічних послуг: Навчальний посібник. Київ: Дакор, 2021. 272 с.

69. Марін О. К. Проблеми кримінально-правової оцінки незаконного використання гуманітарної допомоги за КК України. *Юридичний науковий електронний журнал.* 2022. № 6. С. 334–338.

70. Мисливий Ю. А., Грочова О.Ю. Колабораційна діяльність та шпигунство: критерії розмежування. *Юридичний науковий електронний журнал.* 2022. № 12. С. 370–374. URL: http://lsej.org.ua/12_2022/87.pdf

71. Мовчан Р. О. Кримінальна відповідальність за злочини у сфері земельних відносин: законодавство, доктрина, практика: монографія; передмова д-ра юрид. наук, проф., заслуженого діяча науки і техніки України О. О. Дудорова. Вінниця : ТОВ «Твори», 2020. 1152 с.

72. Мозгова В.А. Виконання покарання у вигляді громадських робіт за кордоном (Великобританія, Фінляндія та Естонія) / В.А. Мозгова // *Держава і право: Збірник наукових праць : Юридичні і політичні науки.* К., 2010. № 48. С. 483–488.

73. Навроцький В. О. Кримінальне законодавство зарубіжних держав: питання Особливої частини: лекції / В. О. Навроцький. Львів: Вид. Львів. держ. ун-ту, 1999. 56 с.

74. Навроцький В. О. Наскрізнi кримінально-правові поняття. Навчальний посібник. Київ: Видавництво Юрінком Інтер, 2023. 376 с.

75. Налуцишин В.В. Суб'єкт злочинного діяння за законодавством окремих держав Європейського Союзу/ В.В. Налуцишин // *Університетські наукові записки. Часопис Хмельницького університету управління та права.* 2017 . № 3. С. 282–295.

76. Andrii R. Vorobchak, Viktor V. Nalutsyshyn, Volodymyr V. Nalutsyshyn and Olena V. Popovych. Crimes against Justice under the Legislation of the States of the European Union. *International Journal of Criminology and Sociology,* 2020, 9, 1526–1532. URL : <https://doi.org/10.6000/1929-4409.2020.09.173>

77. Налуцишин В.В. Правовий статус та функції прокуратури: європейський досвід. *Науковий часопис «Університетські наукові записки» (Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова).* № 6 (84) (2021). С. 17–27. URL: https://unz.univer.km.ua/article/view/84_17-27/pdf

78. Налуцишин В.В. Контрабанда: кримінально-правовий аспект. *Юридичний науковий електронний журнал.* 2022. №6. С. 343–347. URL: http://www.lsej.org.ua/6_2022/76.pdf

79. Налуцишин В.В., Крушинський С. А. Комп'ютерна злочинність: кримінально-правовий та кримінологічний аспект (досвід держав Європейського Союзу). *Юридичний науковий електронний журнал.* 2022. №8. С. 343–347. URL: http://lsej.org.ua/8_2022/101.pdf

80. Налуцишин В.В., Налуцишин В.В. Види корупційних злочинів (на прикладі Французької Республіки). *Науковий вісник публічного та приватного права.* № 3, 2022. С.234–239. URL: <http://nvppp.in.ua/index.php/vip3-2022>

81. Налуцишин В.В., Налуцишин В.В. Окремі аспекти кримінально-правової охорони економічних відносин (за законодавством держав романо-германської правової сім'ї). *Науковий вісник публічного та приватного права.* № 4, 2022. С.184–190. URL:

<http://nvppp.in.ua/index.php/vip4-2022>

82. Налуцишин В.В., Налуцишин В.В. Принцип правової визначеності: зарубіжний досвід для України. Юридичний науковий електронний журнал. 2023. №11. С.559-561. URL: http://lsej.org.ua/11_2023/137.pdf

83. Налуцишин В. В., Налуцишин В. В., Налуцишин Р. В. Міжнародна класифікація злочинів. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія «Право». Випуск 86 (4). 2024 рік, С.305-310. URL: <https://visnyk-juris-uzhnu.com/wp-content/uploads/2024/12/86-part-4.pdf>

84. Налуцишин В. В., Грамчук А. І. Кримінально-правові аспекти протидії протиправному впливу на результати офіційних спортивних змагань в державах романо-германської системи права. *Національні інтереси України*. № 4(9) 2025. С. 409-418. URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/niu/issue/view/344>

85. Налуцишин В. В., Налуцишин В. В., Налуцишин Р. В. Кримінально-виконавчі засади ресоціалізації засуджених: зарубіжний досвід для України. *Національні інтереси України*. № 2(7) 2025. С. 746-746. URL: <https://perspectives.pp.ua/index.php/niu/article/view/20062/20035>

86. Налуцишин В. В., Налуцишин В. В., Налуцишин Р. В. Зарубіжний досвід забезпечення виконання судових актів щодо покарань у виді довічного позбавлення волі. *Аналітично-порівняльне правознавство*. № 2/2025. С.865-870. URL: https://app-journal.in.ua/wp-content/uploads/2025/04/APP_02_2025-3.pdf

87. Никифорова Н. А. Кримінальні правопорушення, пов'язані з корупцією: кримінально-правова, кримінологічна характеристика та запобігання : монографія. наук. ред. д-р юрид. наук, проф. А. А. Вознюк. Київ : Норма права, 2024. 298 с.

88. Нікітін А. О. Кримінальна відповідальність за злочини, пов'язані зі злочинним впливом: теорія і практика : монографія / за наук. ред. М. Хавронюка. Київ: Видавництво «Норма права», 2025. 304 с.

89. Нікіфорова Т.І. Теорія і практика застосування заходів кримінально-правового характеру: навчальний посібник. Хмельницький: Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова, 2020. 175 с. ISBN 978-617-7572-35-9 // URL : http://www.univer.km.ua/statti/Posibnik_TPZZKPKh.pdf

90. Околіт О. В., Вознюк А. А. Кримінальна відповідальність за створення злочинної організації чи злочинної спільноти та участь у них: проблеми теорії і практики : монографія / за наук. ред. А. А. Вознюка. Київ : Видавництво «Норма права», 2025. 324 с.

91. Основи кваліфікації злочинів: навч. посіб. / [М.І. Панов, І.О. Зінченко, О.О. Володіна та ін.]; за заг. ред. М.І. Панова. Харків : Право, 2019. 378 с.

92. Панов М. І. Злочин, його види та стадії / М. І. Панов, В. П. Тихий. Київ: Вид. дім «Промінь», 2007. 40 с.

93. Пономаренко Ю. А. Штраф як вид покарання у кримінальному праві України (за результатами реформи 2011 р.) / Ю. А. Пономаренко. Харків: Право, 2012. 80 с.

94. Понятійний апарат кримінального права та його наукове і практичне значення = Понятійный аппарат уголовного права и его научное и практическое значение : наук. ст. / М. І. Панов. Харків : Право, 2018. 48 с.

95. Пилипенко І. В. Кримінально-правова протидія самоправству : монографія. За наук. ред. І. І. Присяжнюка. Київ: Алерта, 2021. 300 с.

96. Прокопчук Т. Й. Досвід зарубіжних країн у запровадженні кримінальної відповідальності за розголошення інформації з обмеженим доступом. *НАУКОВИЙ ВІСНИК ПУБЛІЧНОГО ТА ПРИВАТНОГО ПРАВА* Випуск 6, том 2, 2020. С. 219-226. <https://journals.indexcopernicus.com/api/file/viewByFileId/1356937>

97. Причинний зв'язок у кримінальних правопорушеннях проти безпеки дорожнього руху та експлуатації транспорту: теорія і практика : монографія / В. А. Мисливий ; Нац. техн. ун-т України «Київ. політехн. ін-т ім. Ігоря Сікорського». Харків : Право, 2024. 200 с.

98. Романюк Б. В., Бантишев О. Ф. Кримінальна відповідальність за міжнародні злочини в Україні: монографія. Київ: Юрінком Інтер, 2025. 388 с.

99. Ухилення від призову за мобілізацією: узагальнення судової практики у справах щодо притягнення до кримінальної відповідальності за ст. 336 Кримінального кодексу України: практичний посібник / О. В. Коротюк, д. ю. н. К. : ОВК, 2023. 132 с.

100. Філіпенко В. Р. Кримінальна відповідальність за злісне невиконання обов'язків по догляду за дитиною або за особою, щодо якої встановлена опіка чи піклування : монографія / В. Р. Філіпенко. – Харків : Право, 2023. 328 с.

101. Цивільський О. І. Відповідальність за заволодіння чужим майном, вчинене службовою особою, за кримінальним правом України. Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису. Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 «Право». Львівський державний університет внутрішніх справ. Львів, 2023. 310 с.

102. Хавронюк М. І. Сучасне загальноєвропейське кримінальне законодавство: проблеми гармонізації: монографія / М. І. Хавронюк. – Київ: Істина, 2005. 264 с.

103. Хохлова І.В. Кримінальне право зарубіжних країн (в питаннях та відповідях): Навчальний посібник / І.В. Хохлова, О.П. Шем'яков. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 256 с.

104. Хавронюк М. І. Кримінальне законодавство України та інших держав континентальної Європи : порівняльний аналіз, проблеми гармонізації / М. І. Хавронюк. – Київ: Юрисконсульт, 2006. 1048 с.

105. Яценко С. С. Основні питання Загальної частини кримінального права іноземних держав: навч. посіб. / С. С. Яценко. Київ: Вид. дім. «Дакор», 2013. 168 с.

106. Загальна теорія визначення караності кримінальних правопорушень : монографія / Ю. А. Пономаренко. Харків : Право, 2020. 720 с.

8. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. <https://www.rada.gov.ua> – Офіційний сайт Верховної Ради України.
2. <https://www.president.gov.ua> – Офіційний сайт Президента України.
3. <https://www.kmu.gov.ua> – Офіційний сайт Кабінету Міністрів України.
4. <https://www.supreme.court.gov.ua> – Офіційний сайт Верховного Суду.
5. <https://www.court.gov.ua> – Веб-портал «Судова влада України».
6. <https://www.gp.gov.ua> – Офіційний сайт Офісу Генерального прокурора.
7. <https://www.npu.gov.ua> – Офіційний сайт Національної поліції України;
8. <https://www.nbuv.gov.ua> – Сайт Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського.